

www.archipelvzw.be

BRUGGE 1

AFGIFTEKANTOOR BRUGGE 1, 2E AFD. MAANDBLAD DECEMBER 2006
VER.UITG. M. FELIX KONINGSTRAAT 43A, 8400 OOSTENDE

Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) te Erembodegem, Aalst (2003) / Foto: Vercruyssen & Dujardin

→ DE SMET VERMEULEN ARCHITECTEN
ADRES TAFEREEL TECTONIEK

DONDERDAG 7 DECEMBER 2006 OM 20U30
LEZING OMTRENT HET WERK VAN HENK DE SMET EN PAUL VERMEULEN (B)

in het auditorium van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM),
ALFONS VANDEMAELESTRAAT 96, 9320 EREMBODEGEM
gemakkelijk bereikbaar via treinstation Erembodegem. Zie bijv. www.mappy.com

HOUT

“Je zou kunnen zeggen dat romanschrijvers geen programma hebben, maar een gevoeligheid. Ze begrijpen codes en conventies, tonen wat deze mogelijk maken, maar ook wat ze onderdrukken en miskennen. Wij zouden gezien willen worden als architecten, niet die conventies accepteren, maar die ze begrijpen. We willen aanknopen met een materiële cultuur die substantiëler en verfijnder is dan welke voluntaristische architectuuresthetiek ook, maar we willen ook daar overheen kunnen stappen en tonen wat daar ontbreekt.”

Henk De Smet en Paul Vermeulen

Eigenlijk zou de hele filosofie van het bureau De Smet Vermeulen Architecten kunnen worden opgebouwd aan de hand van citaten uit de vlot geschreven en boeiende columns van Paul Vermeulen die het afgelopen jaar in het tijdschrift A+ verschenen. Of beter nog, zou ik de pen aan architect en architectuurcriticus Vermeulen zelf kunnen overhandigen om zijn verhaal neer te pennen. Toch rest mij de taak om vanuit een objectief standpunt een kort en bondig overzicht te geven. Wat geen makkelijke opgave is, want uit een efficiënt interview van nauwelijks een uur zijn zoveel interessante invalshoeken voor het voetlicht gekomen, dat de angst voor onvolledigheid me rond de oren slaat.

Vooraleer de specifieke kenmerken van de misschien eenvoudige, maar bovenal vertrouwde en warme architectuur met een onmiskenbare basis van duurzaamheid van Henk De Smet en Paul Vermeulen te ontrafelen, is het niet onbelangrijk aan te halen dat het bureau balanceert op alle denkbare dunne grenzen tussen verschillende schaalniveaus. Met name deze tussen

architectuur en stedelijke ontwikkeling vormt voor hen een uitdaging voor creatieve ontwerp oplossingen. In het heterogene straatbeeld en de veelal chaotische stedenbouwkundige invulling van Vlaamse steden is het geen eenvoudige opdracht een nieuw gebouw adequaat in te passen in de bestaande context. Voor de Vlaamse Milieumaatschappij of VMM (2003) waar de lezing zal doorgaan, zijn de architecten er echter in geslaagd om in Erembodegem bij Aalst een nieuwbouwproject dankzij een milde terughoudendheid en vanzelfsprekende concreetheit te laten hechten aan de stedenbouwkundige infrastructuur, zonder te vervallen in heftige emoties en architecturale abstracties¹. De architecten kregen hier de ruimte om de openbare status van het binnenterrein en de aan de straat gelegen stadstuin ter discussie te stellen. Dit leidde tot een nieuwe publieke voetgangersverbinding door het bouwblok en twee ondergrondse garages die de parkeerdruk door de VMM en het naastgelegen kantoor oplossen. De hellingbaan naar één van de garages is gecombineerd met de doorsteek voor voetgangers. Hier ligt ook de ingang van de VMM en de antieke pastorie. Aan de achterkant profiteert het kantoor van een spaarzaam ingericht, autovrij plein op het dak van de garage, terwijl het aan de voorzijde op een besloten tuin met een monumentale oude kastanje is georiënteerd. Voor een vergelijkbaar stadsblok in Kortrijk realiseerde De Smet Vermeulen Architecten eerder (1995-2000) een succesvol stedenbouwkundig plan. In dit project takt de aanwezige amorfe stegenstructuur door de randbebouwing aan op een nieuw openbaar gebied in de kern van het blok, waardoor de vernieuwde publieke infrastructuur de gebouwen verankert.

De stedelijke bijdrage van hun eigen kantoor in Apostelhuizen te Gent (2005) betaamt erin de geschiedenis van de buurt bloot te leggen. De rauwe constructie brengt een straat vol hangars en loodsen van de vroegere brouwerij opnieuw in herinnering en geeft een doorkijk van de straat naar de binnentuin. Toch spreekt uit dit project uitdrukkelijk de instelling van de architecten dat warmte een wezenlijke kwaliteit van architectuur moet zijn. De houten accenten in de gevel en de binneninrichting zijn niet vernieuwend, maar brengen vertrouwde elementen op een nieuwe manier aan zodat een aantrekkelijke en bijna vertederende associatie ontstaat. Ook de samenwerking met kunstenaar Benoît bij de renovatie van het metrostation Maalbeek (2000) illustreert deze hunker naar herkenning. Een dergelijke hectische grootstedelijke omgeving brengt met zich mee dat hier moeilijk dezelfde intensiteit kan worden bereikt als in een klein gebouw. Maar juist met bescheiden middelen is nu (dankzij een doorkijk naar de parking van de Wetstraat) een geslaagde oriëntatie voor de passagier bereikt en zorgt de abstracte kunst van Benoît voor een confrontatie, maar tegelijk voor afstandelijke en herkenbare 'reclame'. "Het kunstwerk wordt niet in één intens moment van concentratie waargenomen, maar in vluchtige, onwillekeurige, meermaals herhaalde ontmoetingen. [...] Het werk moet tegelijk helder en onpeilbaar zijn of het deemstert weg als een niet tijdig weggehaalde affiche."²

Ook dit conceptuele denkpatroon kadert in HDSPV's hardnekkige, maar bescheiden duurzame verantwoordelijkheidszin. In een brief aan Geert Van Istendael³ schrijft Paul Vermeulen: "Duurzaam zijn betekent overblijven. Wereldbeelden verdampen, objecten en gebouwen blijven over. Ze zijn uit verschillende geschiedenissen door de tijd uitgeloofd en samengebracht. Hun anders-zijn schokt onze hedendaagse opvattingen, ze vertonen trekken die ons vreemd geworden zijn, eigenschappen die we niet kunnen herhalen. In die zin is de patina van de tijd een eindige en kostbare grondstof [...]. Als onze gebouwen van nu ooit dezelfde rol moeten spelen, moeten we ze dus alvast tegen de tijd bestand maken. Maar ik vind niet dat ze tijdloos moeten zijn."

Het is duidelijk. De Smet Vermeulen Architecten is wantrouwig ten opzichte van keurslijven. De beste dienst die je aan architectuur kan bewijzen, is om open te staan

en niet alles te schiften naar architecturaal belang. Dit komt de omvattendheid van architectuur ten goede. In dit kader streven De Smet en Vermeulen ernaar als architect een compleet mens te zijn. Niet alleen doceren architect Henk De Smet aan de KU Leuven en ingenieur-architect Paul Vermeulen aan de TU Delft, ook schrijft Paul Vermeulen graag, waarbij zijn bedoeling om architectuur ook diepgaand intellectueel te benaderen naar voren komt. Tenslotte manifesteren beiden zich daarom als politieke wezens die nadenken over de samenleving en zoeken naar een consensus waardoor persoonlijke gebouwen voor anderen herkenbaar en inleefbaar worden.

De lezing die de thema's adres, tafereel en tectoniek aankaart, zal worden voorafgegaan door een rondleiding door het gebouw van de Vlaamse Milieumaatschappij.

Dominique Pieters

¹ zie Hans van der Heijden, 'Zelfverzekerde eigentijdsheid', in: de Architect, juni 2004, pag. 38-43. ² zie www.hdspv.be ³ zie Paul Vermeulen, 'Geachte heer Van Istendael', in: A+200, juni-juli 2006, pag. 18.

De Smet Vermeulen Architecten te Gent (2005) / Foto: Els Van Meerbeek

Huisvestingsproject Prado te Kortrijk (1995) / Foto: Gerald Van Rafelghem

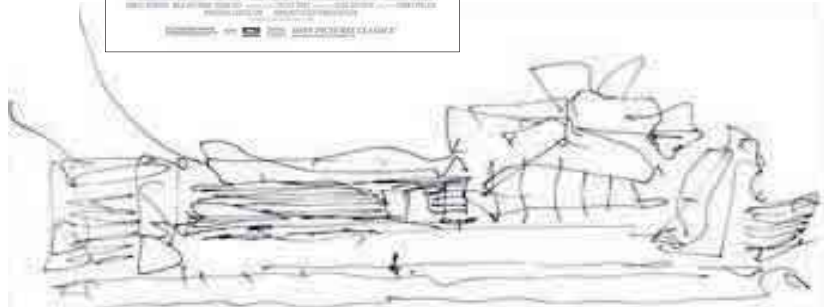
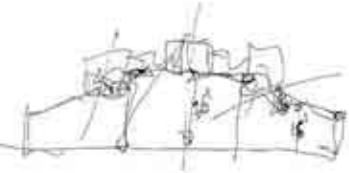
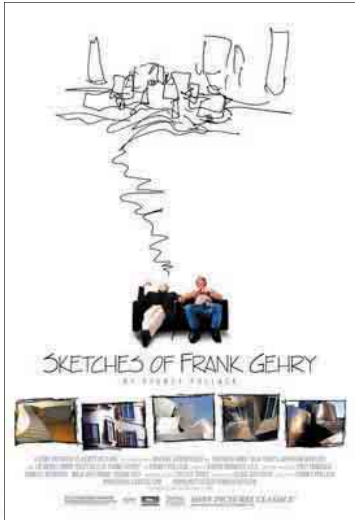
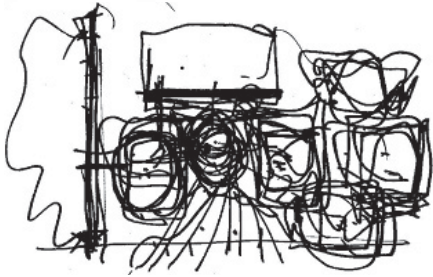
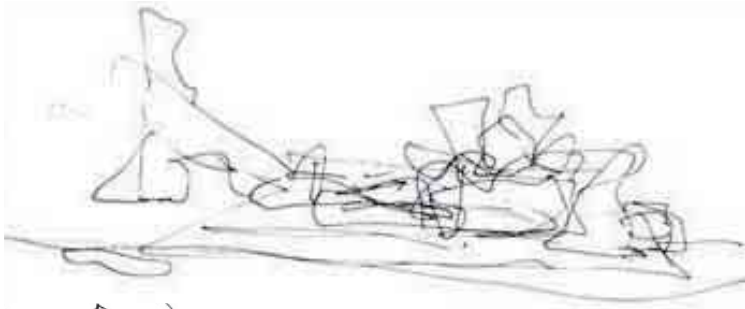

Postlofts te Brussel (2005) / Foto: Els Van Meerbeek

Voorpost brandweer te Wespelaar (2005) / Foto: Els Van Meerbeek

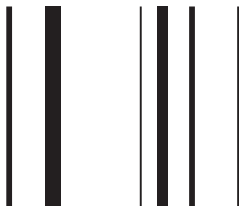

SKETCHES OF FRANK GEHRY

FILMAVOND

Schetsen door Frank Gehry van onder andere het Guggenheim museum te Bilbao, de Walt Disney Concert Hall, het Marta Herford museum en Diller building.

VRIJDAG 22 DECEMBER 2006 OM 20U30

FILMAVOND met inleiding door Géry Vandenabeele

**IN HET KADER VAN DE REIS NAAR CALIFORNIA IS 'SKETCHES OF FRANK GEHRY'
INGELAST, WAARDOOR 'BUILDING THE GHERKIN' VERSCHUIFT NAAR JUNI 2007**

**regisseur: Sydney Pollack, 2000-2005, inclusief interviews met o.a. Philip Johnson, Dennis Hopper,
Mildred Friedman, Charles Jencks, Rolf Fehlbaum, Milton Wexler en Herbert Muschamp.**

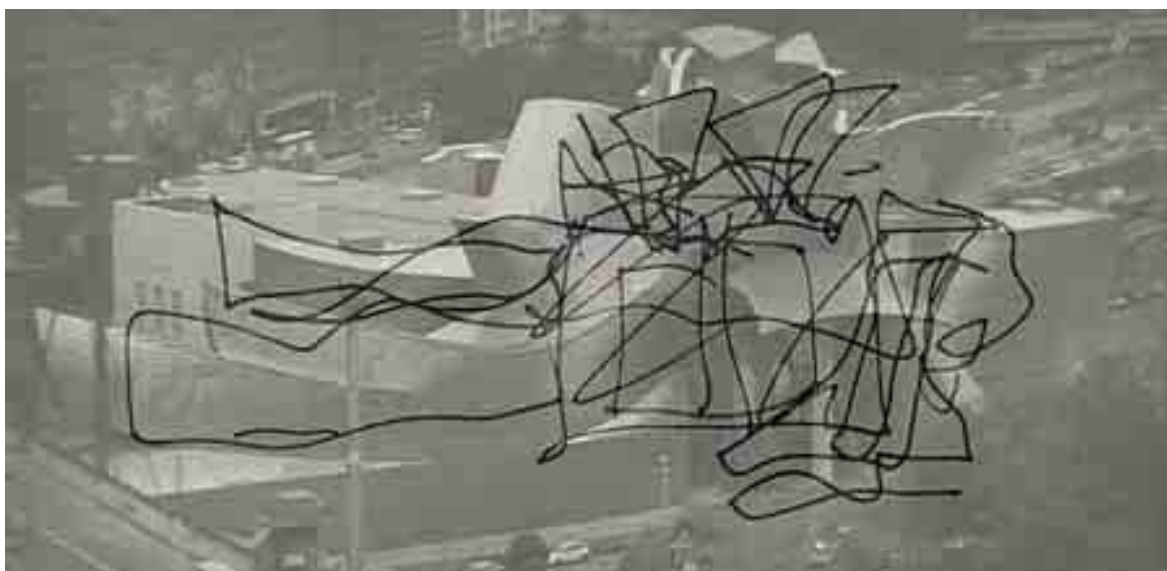
Gehry houdt van schetsen. Dit startschot van het architecturale proces greep de befaamde regisseur Sydney Pollack¹ aan om de projecten van zijn goede vriend Frank O. Gehry tot de realisatie toe te exploreren. Om de schetskwaliteit in zijn allereerste documentaire vast te leggen, gebruikt Pollack een combinatie van film en Mini DV (digital video) als media. Deze naakte en tegelijk rustgevende manier van filmen vat de essentie van Gehry's uniek architecturaal proces en zijn terughoudende en ongrijpbare persoonlijkheid.

In contrast met deze opzettelijke ongedwongenheid figureert de grandeur van Gehry's architectuur: vanaf zijn eerste werk -een hooischaar in California- tot wat nu als de meesterwerken van het moderne tijdperk worden beschouwd -zoals het Guggenheim museum in Bilbao en de Walt Disney Concert Hall in Los Angeles. De dialoog tussen Pollack en Gehry, kenmerkend voor een jarenlange vriendschap, vloeit als een continue melodie door de film. De informele sfeer zorgt ervoor dat deze levendige documentaire niet gaat over vervreemdende architectuurtheorie, maar in tegendeel over Pollacks vermogen om de huid van deze theorie te doorprikken en inzicht te verschaffen tot het leven van deze bijzondere architect en tot zijn uniek ontwerpproces.

Zonder twijfel is het de intieme vriendschap die zorgt voor deze bijzondere benadering. Zelf zegt Pollack hierover: "Wat me over de streep trok om op Franks voorstel in te gaan, is dat ik net enkele weken eerder het Guggenheim in Bilbao voor het eerst had gezien. Ik vond het fantastisch, maar het gebouw strookte voor mij niet met de Frank die ik ken. En dat maakte me nieuwsgierig."²

Ook de impulsiviteit van de film draagt zijn steentje bij. Jarenlang bleef de documentaire hangen als een vaag idee, dan kwam de beslissing om het als een vrije-tijdsproject op te vatten, tussenin bleef de film een jaar stil liggen door het draaien van 'The interpreter' en tenslotte zegt Pollack: "In tegenstelling tot een fictiefilm met een uitgewerkt scenario en storyboards, wist ik deze keer niet waar ik heen ging, tot ik in de montagekamer zat. Er was geen afgebakend idee, ik voelde alleen aan wat de stijl zou moeten zijn, deze van talloze aaneengeschaalde impressies, net zoals Gehry's schetsen."³

¹ Bekend van onder andere: The firm, Out of Africa, Tootsie, Three days of the condor, The interpreter, Random hearts. ² uit: Steven De Foer, 'Gehry door Pollack', De Standaard, 18 oktober 2006, pag. F14. ³ idem.

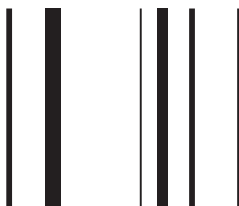

→ CALIFORNIA

ARCHITECTUURREIS

**ZATERDAG 31 MAART TOT EN MET DINSDAG 10 APRIL 2007 (Paasvakantie)
ARCHITECTUURREIS LOS ANGELES, SAN FRANCISCO, LA JOLLA**

REISBEGELEIDERS: Wim Supply, Géry Vandenabeele,
Dominique Pieters en Felicity Wilson-Brown.

Toen iemand in 1995 suggereerde om met Archipel een reis naar Chicago te ondernemen, werd hij goed gek verklaard. Toen was er immers de traditie om met 40 à 45 architectuurfreaks elk jaar een bescheiden uitstap te maken en voor een verre, langere reis zouden nooit voldoende mensen warmlopen. Met 97 zijn we toen afgereisd op zoek naar wolkenkrabbers en naar de meesterwerken van Frank Lloyd Wright voor een ervaring die als onvergetelijk staat geboekstaafd. Archipel stond op de wereldkaart. Na Japan 1998 wordt California 2007 onze derde grote stap voorwaarts.

Dankzij Archimundo (<http://archimundo.be>) kreeg Archipel de gelegenheid een reis naar California te programmeren en te organiseren. Diezelfde reis willen we nu aanbieden aan de Archipelleden*. We bezoeken San Francisco en Nappa Valley, Los Angeles, Hollywood, Santa Monica en reizen tot La Jolla (San Diego) aan de Mexicaanse grens. Een verre en vermoeiende reis naar de Westkust van de Verenigde Staten. Een adembenemende architecturale zoektocht langs schitterende landschappen, rondborstige stranden, adembenemende kusten of onmogelijk uitgestrekte 'sprawl'-cities. We zijn 11 dagen onderweg. Een gedetailleerd programma vind je verder in dit bulletin of op de Archipel-website. Het programma kan nog licht wijzigen afhankelijk van de afspraken die we ter plaatse nog moeten fijnstemmen.

KOSTPRIJS: € 1.800,- per persoon (op basis van een tweepersoonskamer). Opleg voor een éénpersoonskamer: € 350,-

Inbegrepen:

heenreis Brussel - San Francisco / vlucht San Francisco - Los Angeles / terugreis Los Angeles- Brussel / 9 overnachtingen + ontbijt / verplaatsingen per bus / toegangen tot musea en woningen van het programma (lichte wijzigingen zijn mogelijk) / reis-, bijstands- en annulatieverzekering (voorwaarden te verkrijgen op het Archipsecretariaat) / de gekende reisbrochure van Archipel / concert in Disney Hall (geraamd op \$50 / €40, in te vullen afhankelijk van aanbod en budget).

Niet inbegrepen:

middag- en avondmaaltijden

Inschrijven kan met ingesloten inschrijvingsformulier.

* lid worden van Archipel? zie www.archipelvzw.be

Wim Supply

Vandaag de dag staat de architectuur in de Verenigde Staten niet hoog aangeschreven. Europeanen wijzen veelal met de vinger omdat het erfgoed van de VS, als land met een nog korte geschiedenis, erg beperkt is. Dat zou eveneens de reden zijn waarom het land moeite heeft met het vinden van een eigen bouwstijl. Maar ondanks het korte leven dat de Verenigde Staten is

beschoren, hebben zij in de geschiedenis voor menige bewonderenswaardige moraalontluizingen gezorgd (o.a. de hoogbouw in Chicago onder invloed van William Le Baron Jenney, Dankmar Adler en Louis Sullivan, de Case Study Houses in California, Ludwig Mies Van der Rohe, Frank Lloyd Wright, Louis I. Kahn), hebben zij Europese beloftevolle talenten zoals Rudolf Schindler en Richard Neutra naar zich toe getrokken en zijn zij momenteel een voedingsbodem voor talloze waardevolle projecten van Europese architecten dankzij de actuele globalisering. De actieradius van architectuur neemt immers toe en ontwerpen van Herzog & de Meuron, OMA en Zaha Hadid rollen als maquettes over de oceaan en komen tot stilstand in een van de bevoorrechte Noord-Amerikaanse investeringsgebieden.

Geen reden dus om de USA in de doofpot te steken en meer dan ooit een reden voor Archipel om zich opnieuw bewust te maken van de rol die de Verenigde Staten heeft gespeeld en nog steeds speelt in onze architectuurontwikkeling. Het is daarom niet de bedoeling om tijdens de reis enkel de hedendaagse kaskrakers een bezoek te brengen, maar om eveneens een aantal belangrijke 'roots' van de Amerikaanse architectuur en de invloed ervan op de Europese architectuur bloot te leggen en vice versa. De oudste te bezoeken bouwwerken dateren daarom van het begin van de vorige eeuw. De zoektocht naar eenvoudige waarden vond onder andere zijn oorsprong in theoretische werken van Pugin, Ruskin en Morris waarin werd verkondigd dat authentieke architectuur zou worden bewerkstelligd door de directe expressie van morele waarden, als reactie op de impact van de Industriële Revolutie op de sociale organisatie, de bouwmethodes en de morele basis van cultuur. Voor de Verenigde Staten was de katalysator van deze Arts & Crafts transformaties zonder twijfel Frank Lloyd Wright. Ontwerpen zoals Barnsdall Hollyhock House en het Ennis House van F.L. Wright en het Gamble House van Greene & Greene tonen dat de Amerikaanse architecturale ontwikkeling zowel was geholpen als gehinderd door het ontbreken van een lange coherente nationale traditie: gehinderd omdat er betrekkelijk weinig maatstaven en richtlijnen waren omschreven, maar geholpen omdat de situatie een zekere mate van experimentalisme aanmoedigde.

Het decennium tussen het einde van de eerste wereldoorlog en de Wall Street beurscrash van 1929 betekende een bouw'boom' voor de Verenigde Staten. Dit spiegelde zich in het profiel van de grote steden, de opkomst van de hoogbouw, de groei van snelwegen en de ontwikkeling van de 'suburban sprawl'. De resulterende druk op de stedelijke diensten waren overdonderend, maar deze crisis vond weinig aanspraak bij Amerikaanse architecten. De Europese avant-garde ideologie had geen equivalenten in de Verenigde Staten. Reformistische ideeën werden bewaard voor anti-stedelijke dromen, voor de microcosmos van de individuele woning, veelal in een geïsoleerde context van de stad. Het is in dit kader dat de reis enkele bezoeken aan Case Study Houses van o.a. Pierre König, Richard Neutra, Rudolf Schindler en Craig Ellwood heeft ingezet als een van de belangrijkste geschiedkundige aandachtspunten.

Vele Amerikaanse projecten van Kahn (we bezoeken het Salk Institute in La Jolla), Gropius en Breuer in de jaren '40 getuigen van het ontstaan van een Nieuwe Zakelijkheid in de Verenigde Staten. Dat die beweging lang niet zo zelfbewust of polemisch optrad als haar Europese tegenhangster, is vooral terug te voeren op het gebrek in de VS aan een vergelijkbare ideologische basis. De 'beweging' was bovendien sterker op de erkenning van het publiek aangewezen. Daarom bleef zij anti-monumentaal, paste inheemse materialen toe en gaf veel aandacht aan topografie en klimaat.

Na de oorlog werd het maatschappelijk engagement van de New Deal echter door een groeiende tendens naar monumentaliteit verdrongen. Deze laatste neiging vond haar oorsprong in de aanspraken van de Verenigde Staten om hun status van wereldmacht kracht bij te zetten, maar had evenzeer te maken met de culturele onzekerheid die zich na de tweede wereldoorlog deed gelden. Kort daarop zou Amerika overspoeld worden door een vloedgolf aan monumentale bouwwerken die nog steeds aan de gang is, zij het dan dat deze wordt bestempeld als een 'geïmporteerde' tsunami: getuigen daarvan zijn o.a. het De Young Museum door Herzog & de Meuron, het Yerba Buena Center door Fumihiko Maki, het Jewish Museum door Daniel Libeskind, de kathedraal van Los Angeles door Rafael Moneo, etc.

Dominique Pieters

Los Angeles: Barnsdall Hollyhock house door Frank Lloyd Wright (1919-1922)

San Francisco: Golden Gate Bridge (1937)

za 31 maart: vlucht Brussel – San Francisco

Vluchten over Londen en/of Washington.

Aankomst rond 19u lokale tijd (tijdsverschil is 9 uur)

Transfer naar hotel, nog iets eten en op stap of in bed.

Ons hotel ligt in het hart van San Francisco:

Ramada Plaza Downtown Hotel***
1231, Market Street

zo 1 april: de Young & Yerba Buena

In de ochtend staan het de Young Museum of Fine Arts (Herzog & de Meuron) en de werf van de California Academy of Science (Renzo Piano) op het programma. We komen terug naar het centrum via St Mary's Cathedral (Pierre Luigi Nervi) en gaan nog eventjes langs de Victoriaanse huizen en Mission Dolores.

In de namiddag bezoeken we Yerba Buena, het culturele hart van Frisco met het SF MoMA (Mario Botta), het Yerba Buena Center for the Arts (Fumihiko Maki), het MoAD Museum of African Diaspora (Freelon Group), het Metreon en de St Regismuseum Tower & Hotel, de werf van het Jewish Museum (Daniël Libeskind) en de werf van het SF Federal Building (Morphosis).

ma 2 april: Golden Gate Bridge & Nappa Valley

Uitstap naar Nappa Valley, een busrit door een prachtig golvend landschap op zoek naar enkele architecturale wijnhuizen:

The Golden Gate Bridge, het Marine County Civic Center (Frank Lloyd Wright), Clos Pegase (Michael Graves) en Domus Winery (Herzog & de Meuron - jammer genoeg krijgen we geen toegang).

We komen terug via Bay Bridge en Treasure Island met een mooi uitzicht op Alcatraz en de skyline van San Francisco.

di 3 april: shopping - cable car - Fishermans Wharf - Stanford University en vlucht naar Los Angeles

Een (weliswaar korte) vrije voormiddag voor shopping of traditionele toeristische bezoeken is ingelast.

Voor de architecturale 'die-hards' zijn er nog: de Transamerica Pyramid (William Pereira), de Xanadu Gallery-Morris Gift Shop (Frank Lloyd Wright), het Asian Art Museum (Gae Aulenti) en het SF Art Institute (met Diego Rivera-muurschildering).

Over de middag gaan we naar de universiteit van Stanford met het Hanna Residence (Frank Lloyd Wright) en het Clark Center (Norman Foster).

In de vooravond vliegen we naar Los Angeles. Ons hotel:

Figueroa Hotel***
939 S Figueroa Street

woe 4 april: beroemde Modernistische huizen

In kleinere groepen van 20 à 25 personen bezoeken we een aantal van de beroemdste huizen van Hollywood. Het juiste programma ligt niet helemaal vast, maar het wordt een selectie uit: het Schindler-Chase House (Rudolf Schindler), het Lovell Health House en het VDL Research House (beide door Richard Neutra), het Case Study House #22 en het Case Study House #21 (beide door Pierre König), het Ennis Brown House en het Barnsdall Hollyhock House (beide door Frank Lloyd Wright).

Los Angeles: Case Study House #8 door Charles & Ray Eames (1949)

Los Angeles: Watts Towers door Simon Rodia (1921-1955)

Los Angeles: Case Study House #22 door Pierre Koenig (1960)

La Jolla: Salk Institute door Louis I. Kahn (1959-1966)

do 5 april: Pasadena & downtown LA

In de voormiddag staat Pasadena op het programma met het Gamble House (Greene & Greene), de Art Center Wind Tunnel (Daly Genik Architects) en het Art College Center (Craig Ellwood).

In de namiddag wandelen we door downtown LA met het Union Station (John & Donald B. Parkinson), Caltrans Station (Morphosis), de Hall of Records (Richard Neutra), de kathedraal van LA (Rafael Moneo), het Dorothy Chandler Pavillion (Welton Becket), de Walt Disney Concert Hall (Frank O. Gehry), het MoCA (Arata Isozaki) en Pershing Square (Ricardo Legoretta).

vrij 6 april: Louis I. Kahn en het Salk Institute

Een reis naar de Mexicaanse grens over Garden Grove is volgende projecten waard: Crystal Cathedral (Philip Johnson & John Burgee), de Drive Inn Church (Richard Neutra) en het Visitors Center (Richard Meier).

Tegen het middaguur komen we aan in La Jolla (San Diego) waar we het beroemde Salk Institute (Louis I. Kahn) bezoeken.

Indien we voldoende tijd en energie hebben, bezoeken we op de terugweg: Lovell Beach House en Ribera Buena (beide door Rudolf Schindler), de Watts Towers (Simon Rodia).

za 7 april: vrije dag of Culver City - Eames House

Vanaf zaterdag is het programma iets minder strak ingevuld: voor zij die zijn verzadigd van de architecturale waterval, bestaat de mogelijkheid om Hollywood, the Walk of Fame, Santa Monica of Venice Beach te bezoeken.

De meest gedreven freaks duiken in de wondere wereld van Eric Owen Moss in Culver City met o.a. the Beehive, the Box, Slash, Backslash, Stealth en Umbrella. Daarna shoppen we architectuurboeken bij Hennessey & Ingalls, bezoeken we het Case Study House #8 (Charles & Ray Eames) als hoogtepunt van de dag en werpen we een blik (veelal door de haag) op de andere Case Study Houses in de omgeving: #9 of Entenza House (Eames & Saarinen), #18 of West House (Rodney Walker), #20 of Bailey House (Richard Neutra).

Tenslotte is in de buurt ook het Chat Day Building (Frank O. Gehry) niet te missen.

zo 8 april: Getty - Hollywood - Rodeo Drive - shopping

Ook zondag is een facultatief programma voorzien: het Getty Museum (Richard Meier) en Rodeo Drive in Hollywood met de Pradashop (OMA) en de Anderton Cort Shop (Frank Lloyd Wright).

ma 9 april: vlucht Los Angeles → Brussel

Door het tijdsverschil is de volledige dag gevuld met de terugreis.

di 10 april: aankomst Brussel

Vermoeide aankomst vergezeld van een zware jetlag.

San Francisco: de Young Museum door Herzog & de Meuron (2005)

San Francisco: Yerba Buena Center door Fumihiko Maki (1993)

Los Angeles: Hayden residence in Culver City door Eric Owen Moss (1997)

Los Angeles: Caltrans Station-district 7 headquarters door Morphosis (2004)

DE SMET VERMEULEN ARCHITECTEN

ADRES TAFEREEL TECTONIEK

DONDERDAG 7 DECEMBER 2006 OM 20U30
LEZING OMTRENT HET WERK VAN HENK DE SMET EN PAUL VERMEULEN (B)

auditorium van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), ALFONS VANDEMAELESTRAAT 96, 9320 EREMBODEGEM (AALST)
gemakkelijk bereikbaar via treinstation Erembodegem. Zie bijv. www.mappy.com

ARCHIPEL KALENDER WERKJAAR 2006-2007 | zie ook: www.archipelvzw.be

DONDERDAG 19 OKTOBER 2006 - om 20U30 -

in de VLM-zaal (voorheen Bacob-gebouw door S. Beel), Velodroomstraat 28, 8200 Brugge
NEY & PARTNERS (B) | ARCHINEERING

DONDERDAG 16 NOVEMBER 2006 - om 20U30 -

in de VLM-zaal (voorheen Bacob-gebouw door S. Beel), Velodroomstraat 28, 8200 Brugge
LENS°ASS (B) | VERSMELTENDE DISCIPLINES

DONDERDAG 7 DECEMBER 2006 - om 20U30 -

in het auditorium van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Alfons Vandemaelestraat 96, 9320 Erembodegem
DE SMET VERMEULEN ARCHITECTEN | ADRES TAFEREEL TECTONIEK

VRIJDAG 22 DECEMBER 2006 - om 20U30 -

in 't Leerhuys, Groeninge 35, 8000 Brugge
FILMAVOND | SKETCHES OF FRANK GEHRY

VRIJDAGEN 19 JANUARI, 2 EN 16 FEBRUARI 2007 - telkens om 20U30 -

in 't Leerhuys, Groeninge 35, 8000 Brugge
CASE STUDY HOUSES | door Dirk De Meyer
WRIGHT, SCHINDLER, NEUTRA | door Luc Verpoest
PROSPECTIE ARCHITECTUURREIS | door Wim Supply & Géry Vandenaabeele
lezingentriptiek in het kader van Archipels architectuurreis naar California in de lente van 2007

DONDERDAG 19 APRIL 2007 - om 20u30 -

in de VLM-zaal (voorheen Bacob-gebouw door S. Beel), Velodroomstraat 28, 8200 Brugge
MACKEN & MACKEN (B)

DONDERDAG 10 MEI 2007 - om 20u30 - (datum onder voorbehoud)

in de concertzaal van de Handelsbeurs, Kouter 29, 9000 Gent
ABALOS & HERREROS (E) | CONCEPTUELE COLLAGES

VRIJDAG 18 MEI 2007 - om 20u30 - (datum bevestigd!!!)

in de concertzaal van de Bijloke, J. Kluyskensstraat 2, 9000 Gent
DAVID ADJAYE (UK) | SOCIALE VERBEELDING

ZATERDAG 19 MEI 2007 - om 10u30 -

in het HST-station Liège-Guillemins te Luik
WERFBEZOEK | HST-STATION LIEGE-GUILLEMINS DOOR SANTIAGO CALATRAVA

VRIJDAG 15 JUNI 2007 - om 20u30 -

in 't Leerhuys, Groeninge 35, 8000 Brugge
FILMAVOND | BUILDING THE GHERKIN (SIR NORMAN FOSTER)

JUNI 2007 - om 20U30 - (verplaatst van januari naar juni !!!)

in het Concertgebouw, 't Zand 34, 8000 Brugge
DAVID CHIPPERFIELD (UK) | UITGEZUIVERD ORNAMENT

Tempelhof 21 - 8000 Brugge - tel: 050/322.420 - fax: 050/322.421 - info@archipelvzw.be - www.archipelvzw.be
Rek.nummer:750-9072064-06 - Secretariaat: ma tot vrij van 13.00 tot 16.00 uur

Voorzitter Marc Felix
Secretaris-zakelijk leider Wim Supply
Penningmeester Ignace Berten
Bestuursleden Joost Declercq, Andie Decock, Annemie Demeulemeester, Frederik Tomme, Jan Vandewalle, Géry Vandenaabeele, Joost Vanhove, Michel Van Langenhove.
Artistiek leider Dominique Pieters
Secretariaat Martine Pollier

Met steun van de
Vlaamse overheid